

Ćwiczenia fonacyjne

Kolejną grupą ćwiczeń, które możemy wykorzystywać z dziećmi w profilaktyce logopedycznej są ćwiczenia fonacyjne, których celem jest kształtowanie u dziecka poprawnej emisji głosu. Dążymy więc do tego, aby przy jak najmniejszym obciążeniu więzadeł głosowych uzyskać jak najpełniejsze brzmienie i jak najlepszą nośność głosu.

W związku z tym, celem ćwiczeń głosowych jest:

- ustalenie średniego położenia głosu, tzn. wysokości głosu charakterystycznej dla danej osoby,
- wyrobienia miękkiego nastawienia głosu (drgania fałdów głosowych pojawiają się wcześniej niż ich zwanie),
- umiejętność kierowania głosu na maskę, czyli na sklepienie podniebienia twardego,
- wyrabianie umiejętności modulowania siły i wysokości głosu.

Przykłady ćwiczeń fonacyjnych:

a) wymawianie samogłosek:

- na jednym wydechu z taką samą siłą wymawianie trzech samogłosek: [aou], a następnie [eyi],
- wymawiamy samogłoski a,o,e,u,i,y, kolejno: bezgłośnie, szeptem, półgłosem i głośnie,
- głoska [a] na wycieczce – jedzie samochodem po asfaltowej, równej powierzchni - wymawiamy ją w sposób ciągły aaaaaa, wchodzi po schodach-a a a a a, płynie łódką aaaaaaaa, jedzie na koniu a a a a... możemy tu też dołączyć ćwiczenia zmiany wysokości i natężenia głosu,
- wymawianie coraz dłuższych zdań na jednym wydechu,
- wymawianie samogłosek z przedstawionym schematem graficznym (np. krótko-krótko-długo),
- „Ślimak” - jadąc palcem po narysowanym ślimaku wymawia określone samogłoski.

b) wykorzystanie onaomatopeji:

- „**Jedzie pociąg**” - Dzieci ilustrują ruchem, gestem treść wierszyka, dorosły recytuje cały wiersz, dzieci uzupełniają wypowiadając wyrażenia onomatopeiczne np. „fu, fu, fu”, „tru, tu...itp.

Jedzie pociąg – fu, fu, fu

Trąbka trąbi – tru, tu, tu

A bębenek – bum, bum, bum

Na to żabki – kum, kum, kum...

Woda z kranu – kap, kap, kap

Konik człapie – człap, człap, człap

Mucha brzęczy – bzy, bzy, bzy

A wąż syczy – sss, sss, sss...

- „**Co mówią zwierzaki?**” - dzieci ilustrują ruchem, gestem treść wierszyka, dorosły recytuje cały wiersz, dzieci uzupełniają wypowiadając np. „kle, kle, kle”, „kum, kum, kum”.

Co mówi bocian, gdy żabę zjeść chce?

Kle kle kle

Co mówi żaba, gdy bocianów tłum?

Kum kum kum

Co mówi kaczka, gdy jest bardzo zła?

Kwa kwa kwa

Co mówi kotek, gdy mleczka by chciał?

Miau miau miau

Co mówi kura, gdy znosi jajko?

Ko ko ko

Co mówi kogut, gdy budzi w kurniku?

Ku ku kukuryku

Co mówi koza, gdy jeść jej się chce?

Mee mee mee

Co mówi krowa, gdy brakuje jej tchu?

Mu mu mu

Co mówi wrona, gdy wstaje co dnia?

Kra kra kra

Co mówi piesek, gdy kość zjeść by chciał?

Hau hau hau

Co mówi baran, gdy jeść mu się chce?

Bee bee bee

Co mówi ryba, gdy powiedzieć chce?

Nic! Przecież ryby nie mają głosu.

c) Ćwiczenia na rytm.

- **Rytmiczne wymawianie imion,**
- **Mówienie rytmiczne (w takt)** –wymawianie słów (mówienie sylabami) zgodnie z wybijanym rytmem;
- Wypowiadanie słów z jednoczesnym ich wyklaskiwaniem.